

Sint-Denijsbode

Erkenning en rol van het boeddhisme in België

dhammavedin@gmail.com
dhammavedin.be

Naar een artikel van Carlo Luyckx (foto), voorzitter van de Boeddhistische Unie België. De titel is *Misverstanden rond de erkenning van het boeddhisme*.

Het artikel vind je hier:

<https://www.buddhism.be/nl/post/misverstanden-rond-de-erkenning-van-het-boeddhisme>

Citaten uit het artikel staan *cursief*.

Een zeldzame eigen bemerking staat in Times New Roman.

De boeddhistische unie België (BUB)

Deze groepeert ongeveer 40 boeddhistische gemeenschappen van de diverse tradities in de Hinayana, Mahayana, Vajrayana en Andere¹.

Gemeenschappen kunnen lid worden onder de volgende voorwaarden:

- *als hoofddoel de studie en de beoefening van de leer van Boedha hebben;*
- *beweren te behoren tot het boeddhisme en een authentieke band hebben met een historische traditie van het boeddhisme;*
- *geen aanspraak maken op de superioriteit van de leer of de praktijken van hun traditie en de authenticiteit erkennen van verenigingen die al lid zijn;*
- *handelen in een geest van verdraagzaamheid en geweldloosheid, en elke vorm van proselitisme en elke electorale, partijdige of commerciële benadering vermijden;*
- *sinds meer dan een jaar rechtspersoonlijkheid bezitten en voldoen aan alle wettelijke vereisten die van toepassing zijn op verenigingen zonder winstoogmerk.*

De BUB en haar leden leven de fundamentele principes van de westerse samenleving na: scheiding van kerk en staat, respect voor het democratische besluitvormingsproces, verdraagzaamheid, pluralisme en gelijkheid van mannen en vrouwen.

Waarom een erkenning?

Het boeddhisme telt meer dan 150 000 beoefenaars en 600 000 sympathisanten.

In een maatschappij waar allerlei crisissen elkaar opvolgen en waar burn-outs, geestelijke gezondheid en verschillende verslavingen tot het dagelijkse

¹ Bij mijn weten is Triratna de enige gemeenschap in de categorie 'andere'

vocabulary zijn gaan behoren, heeft het boeddhisme doeltreffende antwoorden te bieden zonder dat het een bekering of onderwerping aan een autoriteit impliceert.

Maatschappelijk belang van de erkenning

- Werking in gevangenissen.
- Erkenning van een centrum geeft de burgers een zekere garantie dat de dienstverlening authentiek en degelijk is (en geen geldklopperij).
- De BUB en haar activiteiten intensificeert de intra-boeddhistische dialoog. *Deze dialoog heeft geleid tot het ontstaan van een Belgische boeddhistische gemeenschap, gekenmerkt door vriendschap en wederzijds respect. Vóór de oprichting van de BUB waren er slechts een aantal op zichzelf staande gemeenschappen, zonder echte onderlinge interactie. Een groot aantal initiatieven ondersteunde dit voornemen. Zo heeft de cursus Introductie tot het boeddhisme, georganiseerd in samenwerking met de universiteiten UCL en UGent, de intra-boeddhistische dialoog enorm verrijkt door een wetenschappelijk en neutraal aspect aan te reiken dat door zijn aard niet op een dergelijke manier kan worden onderwezen door de individuele tradities. De Inspiratiedagen van de BUB zijn een tweede voorbeeld van intra-boeddhistische dialoog. Ze richten zich op actuele maatschappelijke kwesties die zich niet voordeden in de tijd van de Boeddha. Het is effectiever om mensen die gespecialiseerd zijn in deze zaken uit te nodigen door een koepelvereniging dan om individuele verenigingen dit te laten organiseren.*

Boeddhisme: religie of filosofie / levensbeschouwing?

Bemerking Dhammavedin

Sangharakshita noemt het Boeddhisme *een niet-theïstische religie*. Hij voegt eraan toe dat *religie* in de geschiedenis voor heel wat afschuwelijk gedrag heeft gezorgd en dat het daarom geen ideale benaming is. In het Nederlands zijn, volgens het woordenboek, *religie* en *godsdienst* synoniemen. Maar de laatste decennia vinden velen dat er ook *religie los van God*, *atheïstische religie* (Leo Apostel, Gents filosoof) en *religieuze ervaringen* buiten het geloof in god zijn.

De benaming *godsdienst* (het dienen van een god) lijkt me ongepast zowel voor ons, boeddhisten, zelf als voor de vele sympathisanten van het boeddhisme.

De BUB koos voor een erkenning als niet-confessionele levensbeschouwing (en dus niet als *eredienst* (zoals de erkende godsdiensten).

Historische en doctrinaire argumenten

- geen heilige of geopenbaarde tekst zoals de Bijbel, de Koran of de Thora;
- woorden van de Boeddha werden opgetekend in 108 boekdelen + 240 boekdelen met commentaren (in de grote boeddhistische universiteiten van Nalanda en Vikramasila);
- geen dogma's
- oproep tot het principe van vrij onderzoek door de Boeddha.

Uit de Kamala Sutra

We moeten niet in iets geloven alleen maar omdat het gezegd is; noch geloven in tradities omdat ze overgeleverd zijn uit de oudheid; noch in "ze zeggen" als zodanig; noch in de geschriften van wijzen omdat het wijzen zijn die ze geschreven hebben; noch in verbeeldingen waarvan we veronderstellen dat ze geïnspireerd zijn door een spiritueel wezen; noch in gevolgtrekkingen die getrokken zijn uit een of andere gevaarlijke hypothese die we misschien gemaakt hebben; noch in wat een analoge noodzaak lijkt te zijn; noch geloven op het gezag van onze meesters of instructeurs.

Maar we kunnen geloof hechten aan een geschrift, een doctrine of een bewering wanneer onze rede en onze intieme ervaring deze bevestigen. Daarom heb ik jullie geleerd om niet simpelweg te geloven op basis van wat je verteld is, maar op basis van je persoonlijke ervaring."

- geen bekeringsdrang (proselitisme);
- geen god;

- leefregels steunen op eenvoudige principes om onheil te voorkomen en harmonie te bevorderen;
- leefregels zijn van praktische aard en een eigen keuze;
- Nirvana is niet iets als 'de hemel' of 'het paradijs' in de Abrahamistische religies
- Nirvana betekent de beëindiging van ontevredenheid en onwetendheid door de realisatie van wijsheid, die hier op aarde bereikbaar is, om het ook simplistisch uit te drukken.
- Wat de kwestie van spirituele autoriteit betreft: de Dalai Lama is niet de paus van het boeddhisme en er is geen autoriteit vergelijkbaar met het systeem dat in de Katholieke Kerk van kracht is. In het boeddhisme is elke traditie, elke kloosterschool, elke stroming volledig onafhankelijk, en niet gebonden aan een piramidale autoriteit.

Juridisch

Bemerking van Dhammavedin

De Belgische Grondwet bepaalt de *scheiding van kerk / levensbeschouwing en staat* maar stelt ook dat godsdienstige en levensbeschouwelijke organisaties morele diensten aan de maatschappij verleent. Vandaar dat de staat priesters en consulenten een wedde betaalt en gebouwen subsidieert en in het leger, gevangenissen en scholen aalmoezeniers, consulenten, leraren godsdienst/zedenleer in dienst heeft.

Dit principe van waarde toekennen aan levensbeschouwelijke en religieuze acties noemen we *actief pluralisme*.

Frankrijk werkt volgens een ander principe: religie is privé en de staat moet daar volledig los van staan. (*La laïcité*). Bij ons zijn er ook voorstanders van dit Franse standpunt, vaak uit angst voor de Islam.

De Grondwet en diverse adviezen van de Raad van State stellen dat

- de staat naast de georganiseerde vrijzinnigheid nog andere niet-confessionele organisaties kan erkennen;
- de federale overheid effectief bevoegd is om het boeddhisme te erkennen als organisatie die morele diensten verleent op basis van een niet-confessionele levensbeschouwing.

De tempel van de gemeenschap Kagyu Samye Dzung in Brussel waar de BUB vergadert. (In hetzelfde gebouw houdt Triratna Brussel zijn avonden.)

Nog iets over geen bekeringsdrang (proselitisme)

In de sutra's vinden we verhalen over het leven, de woorden en de daden van de Boeddha. Daarin valt op dat de Boeddha zeer goed luistert en kijkt naar de mensen die hij tegenkomt. Hij ziet wat de mensen nodig hebben. De raad die hij hun geeft is er altijd op gericht hen zo goed mogelijk te helpen. Hij zal nooit zeggen 'Als je een oplossing voor je probleem wil, moet je mij volgen, doen wat ik zeg.' Alleen als hij ziet dat de betrokkene ervoor open staat en ermee aan de slag kan zal hij een expliciet dharmisch onderricht geven.

Deze aanpak zetten wij de facto voort in onze Triratna Centra. In de bijna vijftig jaar dat Triratna Gent leeft hebben letterlijk honderden mensen baat gevonden bij onze activiteiten. Ook als ze niet meer actief zijn hebben ze meestal goede herinneringen aan ons en hebben het gevoel 'er veel aan gehad te hebben'.

Vandaar herhaal ik hier nog eens de bovenstaande woorden uit de paper van Carlo Luyckx. Ik durf er mijn linker pink² om verwedden dat deze woorden geïnspireerd zijn door Dhammaketu, die het grootste respect geniet in de BUB en voortaan weer deelneemt aan de bestuursvergaderingen.

In een maatschappij waar allerlei crisissen elkaar opvolgen en waar burn-outs, geestelijke gezondheid en verschillende verslavingen tot het dagelijkse vocabularium zijn gaan behoren, heeft het boeddhisme doeltreffende antwoorden te bieden zonder dat het een bekering of onderwerping aan een autoriteit impliceert.

Laten we dan ook steeds meer en krachtiger Triratna bekend maken in het land en erop vertrouwen dat onnoemelijk veel mensen daarbij gebaat zijn.

Op hoop van zegen

Dhammavedin

² Nodig om de juiste noten te spelen op de gitaar.